

Cochylimorpha straminea (Moerasbladroller)
Foto: G.Tuinstra (zie pag. 34)

Boven:
Mijn met rups *Lyonieta prunifoliella*
(Sleedoornhangmatmot)
Foto: G.Tuinstra (zie pag. 33)

Links:
Celypha rivulana (Scherpgetekende
kruidenbladroller)
Foto: S.Roodbergen Zie pag. 28

Eusosma conterminana (Sladistelknoopvlekje), 19 augustus 2015.
Foto: Andy Saunders (zie pag. 35)

weer hoopvol. De komende jaren vinden er namelijk in alle onderzochte terreinen beheermaatregelen plaats waarvan verwacht wordt dat ze positief uitwerken voor dagvlinders en bijen. Dat er dus op deze plekken nog graslandvlinders zijn, maakt het kansrijk dat de beheermaatregelen ook daadwerkelijk effect gaan hebben. De monitoring in de komende jaren gaat uitwijzen of en welke effecten de beheermaatregelen gaan hebben.

In dit onderzoek spelen rupsen een belangrijke rol. Het is immers cruciaal dat graslandvlinders in hun leefgebied de hele levenscyclus kunnen voltooien, en niet alleen als vlinder nectar kunnen snoepen van bloeiende kruiden. Een aantal beheermaatregelen in dit onderzoek heeft daarom als doel om voortplantingshabitat voor vlinders te creëren. Dat gebeurt bijvoorbeeld door het laten overstaan van vegetatie in slootkanten en het gefaseerd maaien van percelen, ook buiten het broedseizoen van weidevogels. Om het rupsenonderzoek te focussen, is alleen gezocht naar rupsen van de argusvlinder, tevens boegbeeld van het project. In slechts één van de onderzoeksgebieden werden argusvlinderrupsen gevonden, maar wel negen in totaal. Dat is een vrij hoge dichtheid. Ook het rupsenonderzoek blijft de komende jaren voortgezet worden. Aangezien de argusvlinder als vlinder in vier gebieden werd gezien, blijkt er voldoende potentieel om op meer locaties voortplanting van de argusvlinder te verwachten.

Dank & oproep

Veel dank gaat uit naar de tellers van de vlinderroutes in dit project: Aan Atsma, Hans Bijl, Johan Pelser Dykstra, Avion Eizenga, Reinie Piersma, Sake P. Roodbergen, Karin Uilhoorn en Luut de Zee. We zijn hen zeer dankbaar voor hun onmisbare inzet! Sietse Rintjema (It Fryske Gea), Jitze Peenstra (It Lege Midden) en alle deelnemende boeren worden hartelijk bedankt voor de goede samenwerking. Wilt u meehelpen met het tellen van dagvlinders in dit onderzoek? Nieuwe tellers zijn nog steeds van harte welkom! Neem dan even contact op met de auteur van dit artikel.

Anthonie Stip, De Vlinderstichting, 0317 467346

Anthonie.stip@vlinderstichting.nl

Determinatiedag 16 januari 2016 - Siep Sinnema

Op de determinatiedag op zaterdag 16 januari in Hemrik waren maar liefst 19 belangstellenden aanwezig. Na de koffie met traktatie werd druk gewerkt aan het op naam brengen van verschillende vlinders, o.a. door het projecteren van de foto's ervan op de muur. Verder waren Leo Bot en Joop Kuchlein 7 uur lang achter het binoculair bezig met het op naam brengen van micro's. De werkzaamheden werden rond 13 uur onderbroken met soep en broodjes.

Honderden vlinders passeerden de revue en werden op naam gebracht, al was dat soms lastig omdat op een foto niet alle details te zien zijn. Er blijken altijd weer een paar bijzondere soorten tussen te zitten. Zo fotografeerde Sake Roodbergen op 19 juli 2013 op de Delleboersterheide *Celypha rivulana* (Scherpgetekende kruidenbladroller). **(Foto: zie pag. 20)** Deze bladroller komt voor op een paar plaatsen in Noord-Brabant, op de Veluwe, in het noorden van Overijssel en is gezien in zuidoost Friesland en op de Waddeneilanden.

Abel Jagersma fotografeerde op 10 augustus 2015 *Ethmia quadrillella* (Rouwdragertje) in Indijk. Dit vlindertje komt ten zuiden van Friesland vrij algemeen voor, maar was in Friesland nog maar weinig waargenomen.

Onze determinatiedag blijkt in een behoefte te voorzien en het was weer een geslaagde en gezellige dag!

Tellen eitjes Sleedoornpage in Wolvega 23 januari 2016 - Siep Sinnema

Op zaterdag 14 februari meldden zich zes leden van de Vlinderwerkgroep Friesland (Reinie Piersma, Gerard Bergsma, Siep en Jannie Sinnema, Anneke van der Veen en Hessel Hoornveld jr.) bij de ingang van ijsbaan in Wolvega om deel te nemen aan onze jaarlijkse telling van de eitjes van de Sleedoornpage. Ook Menno Venema, Sicco Ens en Chiel van der Linden van de Vlinderstichting stonden om 10 uur klaar om met de telling te beginnen.

We troffen aangename omstandigheden, want het was zonnig, weinig wind en een aangename temperatuur. Na enkele minuten zoeken vonden we het eerste eitje al aan de binnenrand van de ijsbaan en dat stemde ons optimistisch. Helaas ging het daarna wat minder voortvarend, want na een uurtje zoeken bleef het aantal eitjes steken op 7. En dat is weer minder dan de voorgaande jaren. Door het rigoureuze snoeiwerk van de laatste jaren lag die afname overigens wel in de verwachting. We vertrokken daarna naar de sportvelden aan de westkant van Wolvega. Nadat Reinie ons van heerlijke koffie had voorzien, begonnen we hier met frisse moed te zoeken, waarbij de gelederen inmiddels waren versterkt met Andries van der Veen uit Wolvega. Dit werd een teleurstellende ervaring, want na meer dan een uur intensief zoeken, vonden we wel de touwtjes, waarmee eitjes in het vorige jaar waren gekenmerkt, maar geen enkel eitje. Onbegrijpelijk waarom de populatie hier (bijna) verdwenen is, want de omstandigheden zijn nauwelijks veranderd. Andries vertelde, dat de gemeente ervoor zal zorgen, dat er door de sleedoornbegroeiing een strook van een meter breed zal worden gemaaid en dat een aantal boompjes aan de zonzijde zullen worden afgezaagd. Voor de Sleedoornpage zou dat gunstiger omstandigheden betekenen om eitjes af te zetten en voor de tellers wordt het ook gemakkelijker om de Sleedoornstruiken te bereiken. We zijn benieuwd of dat volgend jaar resultaat zal hebben.

Op de Sleedoornstruiken aan de Jachtwerfstraat werden geen eitjes gevonden dit jaar. Ons laatste doel was een boomwal met opschieters van de Sleedoorn in de